

LUSTOBJECT: DE WITTE TUINSTOEL

Over de wereld aan verhalen die nietszeggende alledaagsheden ons influisteren.

Tekst Isabelle Vander Heyde Foto's Julie Vanderhaeghe

Veracht en geliefd, nu eens met antidiefstalketting opgestapeld langs een restaurantgevel, dan weer koudweg achtergelaten langs het parcours van wat enkele uren voorheen een loopwedstrijd was. Het zitje waarin een Belgische vorst zijn laatste adem uitblies en waarin dagelijks honderdduizenden frietjes met stoofvlees worden verorberd. Een meubel dat overal zonder enig ontzag voor context opduikt, op plaatsen en niet-plaatsen. Zodanig wijdverspreid dat niemand het nog ziet, en tegelijk een doorn in het oog van De Goede Smaak. De plastic witte tuinstoel is een stukje designonkruid dat niet uit het straatbeeld te weren valt (de Zwitserse stad Bazel probeerde het tevergeefs tussen 2008 en 2017) en eigenlijk ook een prachtige ode vormt aan de menselijke vindingrijkheid en het feit dat het allemaal niet zo complex hoeft te zijn. Laat dus je onverschilligheid varen, als je er deze winter weer eentje spot, eenzaam starend over de zeedijk of omgekieperd aan het winterslapen langs een gesloten strandclub. Dit is het verhaal achter de Monobloc-stoel.

Een meubel creëren uit één stuk materiaal, zonder vijzen en andere ditjes-en-datjes: het is een idee dat designers altijd al heeft gefascineerd, maar op de introductie van plastic heeft moeten wachten om echt een ding (en in dit geval, een stoel) te worden. Talrijk zijn de creatievelingen die tussen de jaren 40 en 70 met een versie van zo'n gedroomde *éénstukstoel* op de proppen kwamen, van De Canadese D.C. Simpson (The Monobloc, 1946) via de Deense Verner Panton (Panton Chair, 1958) of nog de Duitse Helmut Bätzner (Bofinger Chair, 1964). Stuk voor stuk successen, maar klein bier in vergelijking met de oerknal die Henry Massonnets Fauteuil 300 in

1972 zou ontketenen. Massonnet (1922 – 2005) was een Frans ingenieur, kunstverzamelaar en burgemeester van het dorpje Mornay. Hij bouwde de kammenfabriek van zijn vader om tot het voor die tijd hoogtechnologische Société de Transformation des Matières Plastiques, kortweg STAMP. Daar rolde meer dan één iconisch design van de band: de kruk/tafel TamTam, bedoeld voor hobbyvissers, was meteen een monsterhit. Massonnets graf is trouwens versierd met een granieten versie van dat ontwerp. Het geheim achter zijn succes was de door hem ontwikkelde methode om plastic in een mal te spuiten en zo in recordtijd een meubel te vormen. Dat lukte aardig: het volledige productieproces van de Fauteuil 300 nam na verloop van tijd niet meer dan twee minuten in beslag. De stoel, bedoeld om bescheiden tuintjes te sieren, was niet meteen een razend succes omwille van de wereldwijde oliecrisis die op dat moment lelijk huishield. In de jaren 80 kwam hij wel van de grond en omdat het ontwerp nooit gepatenteerd was, werd het wereldwijd gekopieerd. Daarop volgde een tsunami aan blinkend witte tuinstoelen, die trouwens ook niet-tuinen binnenrolde. Maar wat toen een vaandeldrager van democratie en efficiëntie was, heeft vandaag de dag een bitter nasmaakje van massaproductie en -consumptie. De Monobloc geldt als het meest wijdverspreide meubel ter wereld en is het object van evenveel achteloosheid als fascinatie. In 2017 wijdde het Duitse Vitra Design Museum een volledige tentoonstelling aan haar culturele en sociale betekenis, en in 2022 kwam documentairemaker Hauke Wendler met een complete film over het fenomeen op de proppen. Negen-tig volle minuten over een witte stoel met gleufjes. Een historie om even bij te gaan zitten. KH